

HANKISS JÁNOS 125

Emlékiállítás **Hankiss János**
születésének 125. évfordulója
alkalmából

A kiállítás 2018. szeptember 28. – október 12. között tekinthető meg.
Helyszín: DEENK Bölcsészettudományi és Természettudományi Könyvtár

Emlékiállítás **Hankiss János**
születésének 125. évfordulója alkalmából

Dr. Hankiss János professzor

1893. szeptember 21. – 1959. április 28.

- ◆ A Debreceni Tudományegyetemen a megszervezésekor nem létesült Francia Tanszék, ezért eleinte lektorok és helyettesek alkalmazásával próbálták segíteni a helyzetet. A francia nyelv tanításának és a tanszék szervezésének új fejezete kezdődött azzal, hogy a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium 1916 szeptemberében Hankiss János egri állami főreáliskolai tanárt nevezte ki francia lektornak.

Hankiss személyében egy fiatal, energikus szervező került a debreceni egyetemre, aki irodalomtörténeti dolgozataival már hírnevet szerzett magának. "A francia irodalom története a XVIII. században" tárgykörből 1919 áprilisában magántanárrá habilitálták a Bölcsészettudományi Karon.

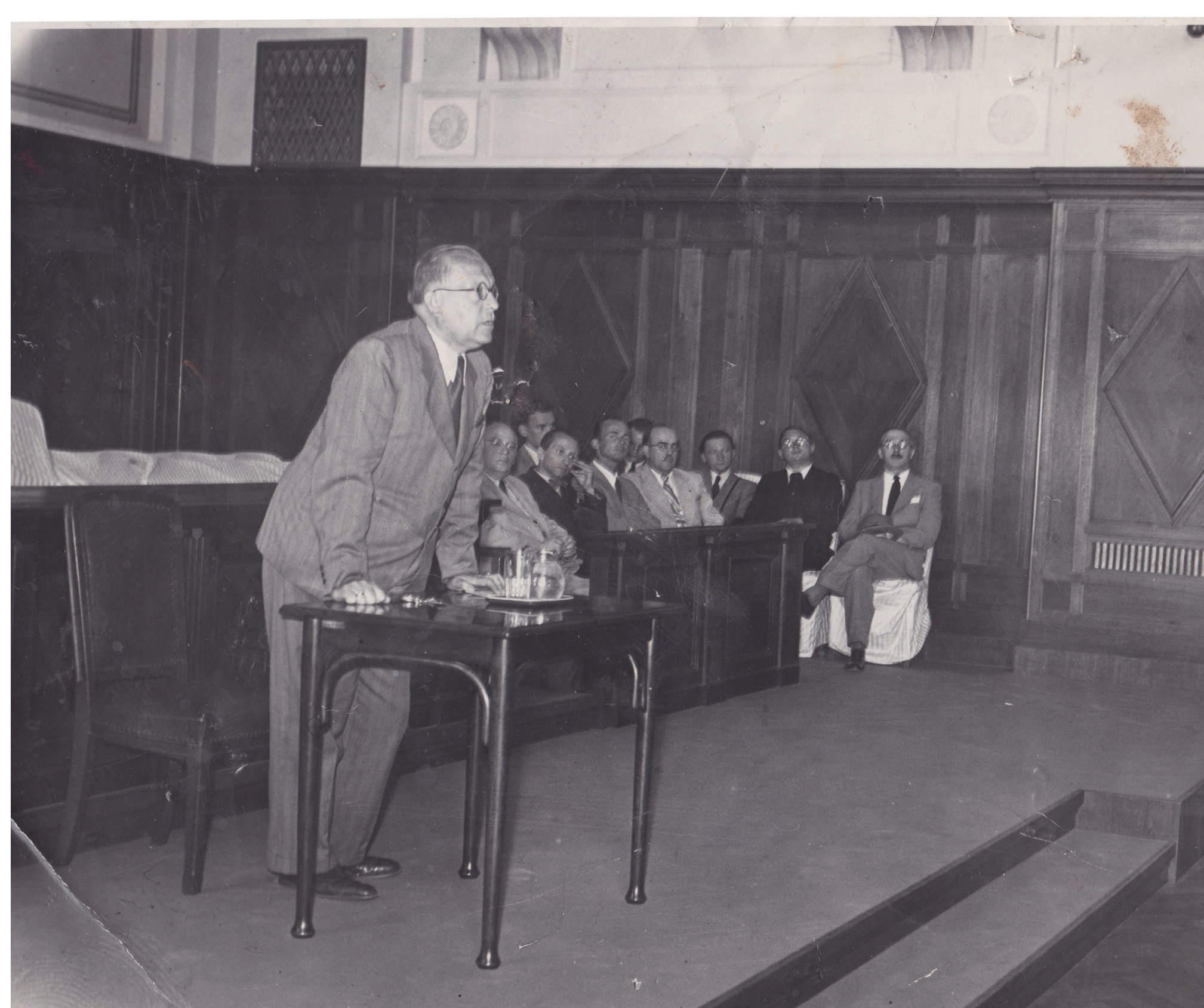
Hankisst ezután a Külügyminisztérium Tudományos Osztályára, a Békeszerződést Előkészítő Irodába rendelték, ő fordította franciára a trianoni békeszerződéssel kapcsolatos magyar javaslatokat és ellenérveket. Miután 1920-ban visszatért Debrecenbe, és ellátta a francia tanszék helyettesítését, 1923 márciusában a Horthy kormányzó tanszékvezető professzornak nevezte ki.

Főkéllégiumként 3 órában irodalomtörténeti előadásokat (A francia regény/dráma/vígjáték a XVIII./XIX. században, A francia regény fejlődése stb.), emellett 2 órás nyelvészeti mellékkollégiumot (Francia történeti hangtan/alaktan/jelentéstan/mondattan román összehasonlító alapon) és egy másik 2 órás, vegyes tárgyú mellékkollégiumot (Molière, Voltaire, Alfred de Musset, Francia verstan, Ófrancia szövegek olvasása stb.) tartott. Mindezekhez 2 órás szemináriumi gyakorlatok jártak.

Tudományos tevékenységét tekintve összehasonlító irodalomtudományi és irodalomtörténeti munkái (pl. Európa és a magyar irodalom a honfoglalástól a kiegyezésig; A magyar irodalom Kelet és Nyugat közt) mellett irodalomelméleti műveket (Nemzetkép és irodalomkutatás), műfordításokat, antológiákat (Berzsényi, Madách stb.) alkotott. Igazi kultúrdiplomata volt (tankönyve: A kultúrdiplomácia alapvetése); előadásokkal, francia (Panorama de la littérature hongroise contemporaine; Précis de la littérature hongroise) és olasz (Storia della letteratura ungherese; Il genio ungherese) nyelvű könyveivel a magyar kultúra külföldi megismertetését szolgálta.

- ◆ Hankiss hihetetlen munkabírású, nagy szervezőképességű professzorra lett az egyetemnek. Széles körű publikációs tevékenysége mellett az ő nevéhez fűződik a Nyári Egyetem és a Népművelési Kutató Intézet megszervezése Milleker Rezső földrajzprofesszorral közösen. Az 1929-30-as tanévben a Bölcsészettudományi Kar dékánja, majd az 1944-45-ös csonka, a háború viharaitól megtépázott tanévben az egyetem rektora volt. Saját

tanszékének ellátása mellett helyettesített a Német (1938, 1941), a Magyar Irodalomtörténeti (1943) és az Olasz Tanszékeken (1946-1947). Ő tanított az egyetemen spanyol nyelvet. Nem mellékesen 1947 februárjától 1949 áprilisáig (a politikusként tevékenykedő Kondor Imre helyett) megbízott egyetemi könyvtárigazgató is volt.

